

รหัสวิชา 20001-1003

ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Business and Entrepreneurs)

โดย
พนิตพร กลางประพันธ์

หน่วยที่ 1

วงจรคุณภาพกับการวางแผน
เพื่อเป้าหมายในชีวิต

• วางแผน

P=Plan

• ปฏิบัติ

D=Do

หัวข้อเรื่อง (Topics)

1.1 ความเป็นมาของวงจรคุณภาพของเตมมิ่ง

1.2 การนำวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้

1.3 การวางแผนเป้าหมายชีวิต

1.4 วงจรคุณภาพกับการวางแผนเป้าหมายชีวิต

1.5 การออมและการลงทุนเพื่อเป้าหมายในชีวิต

1.1 ความเป็นมาของวงจรคุณภาพของเดมมิง

แนวคิดเกี่ยวกับวงจร PDCA เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกา เมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรกวงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “วงจร Shewhart” จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย Edwards W. Deming ประมาจารย์ทางด้านการบริหารคุณภาพ

เมื่อเริ่มแรก Deming ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ 4 ฝ่าย ในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณภาพและความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งได้แก่ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายขาย และฝ่ายวิจัย ความสัมพันธ์ของทั้ง 4 ฝ่ายนั้น จะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยให้ถือว่าคุณภาพจะต้องมาก่อนสิ่งอื่นใด จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “วงจรเดมมิง” หรือ วงจร PDCA

วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เป็นวิธีการที่เป็นขั้นเป็นตอนในการทำงานให้สำเร็จถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือวางใจได้ ซึ่งประกอบไปด้วย การเขียนแผนงาน การนำแผนงานไปลงมือปฏิบัติการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติการแก้ไขปัญหา การให้องค์การมีเป้าหมายที่แน่นอนในการปรับปรุงคุณภาพ และใช้เทคนิคการควบคุมทางสถิติ โดยมีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้นำและต้องจัดการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างจริงจังมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1.Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย การดำเนินงานและระยะเวลาในการดำเนินงาน

2.Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ มีวิธีการดำเนินการ และมีผลของการดำเนินการ

3. Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของการดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้

4. Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วย การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

รูปที่ 1.1 วงจร PDCA

1.2 การนำวงจรคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้

1.2.1 การนำมาใช้เพื่อป้องกัน

1. การนำวงจร PDCA มาใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน ซึ่งการวางแผนที่ดีจะช่วยป้องกันปัญหาที่ที่ไม่ควรเกิดได้ด้วย อีกทั้งยังช่วยลดความสับสนในการทำงาน
2. การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหได้อย่างรวดเร็วก่อนจะลุกลามเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไข
3. การตรวจสอบที่นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำ หรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็นการนำความผิดพลาดมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์

1.2.2 การนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา

ถ้าพบสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่สะอาด ไม่สะดวก ไม่มีประสิทธิภาพ ฟุ่มเฟือย ควรแก้ปัญหการใช้ PDCA เพื่อแก้ปัญหา ได้แก่ การทำ C-PDCA คือตรวจสอบก่อนว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง เมื่อพบแล้วก็วางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA

1.2.3 การนำมาใช้เพื่อพัฒนา

การนำ PDCA มาใช้เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนา คือไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่ต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อคิดว่าจะปรับปรุงอะไร ก็ใช้วงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุงหรือพัฒนา

1.3 การวางแผนเป้าหมายชีวิต

เป้าหมายในชีวิต (Life Goals) หมายถึง สิ่งที่เราให้ความสำคัญและปรารถนาจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้มนุษย์มีพลังก้าวไปสู่อนาคตที่ดี การมีเป้าหมายในชีวิตจะช่วยให้รู้จักการใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย มีความหวัง และมีทิศทางที่ชัดเจน เพราะการมีเป้าหมายจะเป็นตัวบ่งชี้ว่า เราต้องการอะไร เราจะมีชีวิตอยู่เพื่ออะไร

การกำหนดเป้าหมาย มี 2 แบบ คือเป้าหมายระยะสั้น และเป้าหมายระยะยาว ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายให้ชีวิตจึงมีเรื่องของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นความตั้งใจที่อยากจะทำให้สำเร็จในระยะเวลาที่ต้องการ เมื่อบอกเป้าหมายได้ บอกระยะเวลาที่ต้องการไปให้ถึงได้ ต่อไปก็คือการวางแผนให้ไปให้ถึงเป้าหมาย โดยต้องประเมินจากสิ่งที่ตัวเองมี และสิ่งที่น่าจะพัฒนาเพื่อให้บรรลุไปสู่เป้าหมายได้ การวางแผนเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับการศึกษา เช่น การศึกษาหรือเรียนในสาขาที่ชอบ สาขาที่ถนัดและเหมาะสมกับตนเอง เช่น สาขาแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์
2. การวางแผนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยที่ดี เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เราควรนำมารวมไว้ใน การวางแผน เช่นวางแผนการพักผ่อนและการออกกำลังกายในแต่ละวัน
3. การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพในอนาคตเมื่อเรียนสำเร็จ อาชีพหรืองานที่ทำเป็น ตัวกำหนดหลักที่ช่วยดูทิศทางในอนาคต
4. การวางแผนด้านการเงิน การวางแผนเกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายแต่ละเดือนใน ชีวิตประจำวันนั้นควรมีการเก็บออมอย่างต่อเนื่องและใช้เมื่อจำเป็นที่สุดเท่านั้น
5. การวางแผนเกี่ยวกับการสร้างครอบครัวในอนาคต การออมเงินหรือการ ลงทุนตลอดจนการวางแผนเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เป็นมรดกตกทอด ไม่ว่าจะเป็น สิ่งหา rimทรัพย์หรืออสังหา rimทรัพย์ ซึ่งอาจหมายถึงสวัสดิการที่ได้รับหลังจากการ เกษียณจากการทำงาน
6. การวางแผนที่จะปฏิบัติเป็นคนดี ทำความดี ดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบศีลธรรม

การวางแผนเป้าหมายชีวิตของบุคคล แบ่งได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นต้น เป็นการวางแผนตั้งเป้าหมายของชีวิตโดยมุ่งมั่น ฝึกฝนตนเองให้บรรลุเป้าหมายของชีวิต ว่าจะต้องเรียนให้จบ มีอาชีพ มีฐานะที่ดีให้ได้ ด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การประพฤติตนเป็นคนดี
2. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นกลาง เป็นการตั้งเป้าหมายของชีวิตว่าต้องพยายามตั้งตัวและสร้างฐานะของตนเอง มีชีวิตคู่ มีชีวิตครอบครัวที่ดี ทำงานด้วยความขยันอดทน ไม่ย่อท้อ รู้จักการสร้างคุณค่าให้ชีวิต ด้วยการตั้งใจทำความดี
3. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นสูงสุด เป็นการตั้งเป้าหมายของชีวิตที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อตนเองและบุคคลอื่น คือการตั้งใจดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน มีหน้าที่การงานที่มั่นคง มีชีวิตครอบครัวที่เป็นสุข ตั้งมั่นที่จะทำแต่ความดี ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นตามความเหมาะสม มีสติ ไม่ประมาท หมั่นตรวจสอบและรักษาเป้าหมายของชีวิตให้มีความมั่นคงในทุก ๆ ด้าน

1.4 วจอรคุณภาพกับการวางแผนเป้าหมายชีวิต

1.4.1 Plan (วางแผน)

Plan (วางแผน) คือ การวางแผนชีวิตหรือเป้าหมายของชีวิต โดยจะต้องทราบว่าตนเองนั้นอยากทำอะไร ต้องการอะไร แล้วจึงตั้งเป้าหมายและวิธีการในการดำเนินชีวิตให้ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น

1. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นต้น คือ การวางแผนด้านการศึกษา การวางแผนด้านการประกอบอาชีพ

2. การวางแผนเป้าหมายชีวิตชั้นกลาง คือ เมื่อการวางแผนเป้าหมายในชีวิตขั้นต้นได้ปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ ก็จะนำไปสู่การมองไปในส่วนของการวางแผนในด้านการประกอบอาชีพ หน้าที่การงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

3. การวางแผนเป้าหมายชีวิตชั้นสูง คือ เมื่อการวางแผนเป้าหมายในชีวิตทั้งสองระดับมีความสมบูรณ์ก็จะนำไปสู่การวางแผนที่จะแบ่งปันสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อคนอื่น ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

1.4.2 Do (ปฏิบัติตามแผน)

Do (ปฏิบัติตามแผน) คือ การทำตามแผนที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ก่อนหน้านี้ด้วยความตั้งใจมุ่งมั่นพยายามที่จะทำให้สำเร็จ

1.4.3 Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน)

Check(ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) คือ การประเมินเป้าหมายชีวิตที่ได้วางแผนไว้ก่อนหน้านี้ โดยสอบถามตัวเองว่าเป้าหมายชีวิตที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้นั้น มีข้อใดที่ทำแล้วสำเร็จลุล่วง หรือยังต้องแก้ไขปรับปรุงวิธีการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.4.4 Act (ปรับปรุงแก้ไข)

Act (ปรับปรุงแก้ไข) คือ หากตรวจสอบแล้วพบว่ามีข้อผิดพลาดไม่ว่าในขั้นตอนใด ๆ ก็ตามให้หาสาเหตุและแก้ไข แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อให้ชีวิตประสบความสำเร็จต่อไป

P = Plan

- วางแผนด้านการศึกษา
- การวางแผนด้านอาชีพ
- วางแผนด้านการสร้างครอบครัว

D = Do

- เรียน/ศึกษา
- ประกอบอาชีพ
- สร้างครอบครัว
- ออม/ลงทุน

C = Check

- สำเร็จการศึกษาหรือไม่
- ประกอบอาชีพที่เราต้องการหรือไม่
- ครอบครัวสมบูรณ์ตามที่คาดหวังหรือไม่
- การออม/ลงทุนประสบความสำเร็จหรือไม่

A = Act

- หาสาเหตุของการไม่สำเร็จการศึกษาแล้วศึกษาต่อจนสำเร็จ
- ประกอบอาชีพที่เราถนัดและชอบ
- มีคู่คิดและที่ปรึกษาที่ดี
- ศึกษาวิธีการออมและการลงทุนให้มากขึ้น

รูปที่ 1.3 วงจรคุณภาพกับการวางแผนเป้าหมายชีวิต

1.5 การออมและการลงทุนเพื่อเป้าหมายในชีวิต

1.5.1 การออม (Saving)

การออม เป็นการแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เพื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำ การออมส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียเงินต้นต่ำ และได้รับผลตอบแทนไม่สูงเมื่อเทียบกับการลงทุน เช่น การฝากออมทรัพย์

ดังนั้น การออม (Saving) จึงหมายถึง การเก็บสะสมเงินที่ละเล็กละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งการออมส่วนใหญ่มักจะอยู่ในรูปของเงินฝากกับธนาคาร หรือบริษัทเงินทุน โดยได้รับดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทน ซึ่งการออมนั้นจะสามารถนำมาใช้จ่ายได้ทันทีในกรณีฉุกเฉิน หรือในอนาคตเมื่อเกษียณ หรือตกงาน รวมถึงสำรองเป็นค่าใช้จ่ายยามเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ

ความสำคัญของการออมเงิน

1. ช่วยให้ครัวเรือนมีความมั่นคง เมื่อบุคคลต่าง ๆ ในครัวเรือนมีงานทำและมีรายได้ก็จะนำไปจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันส่วนหนึ่ง และส่วนหนึ่งที่เหลือก็เก็บออมไว้ เงินที่เก็บออมไว้ก็เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับครัวเรือน
2. ช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้มากขึ้น การออมโดยการนำเงินไปฝากธนาคารและสถาบันการเงิน การซื้อพันธบัตรรัฐบาล การซื้อหุ้นในธุรกิจต่าง ๆ จะทำให้ผู้ออมได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบของดอกเบี้ย เงินปันผลและกำไร
3. ช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น ผู้ออมอาจนำเงินออมไปซื้อบ้าน รถยนต์เฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เป็นต้น ซึ่งสินค้าต่าง ๆ ดังกล่าวจะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้กับชีวิตได้
4. ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เงินออมของประชาชนในประเทศจากการฝากไว้กับสถาบันการเงิน และซื้อหุ้นจากธุรกิจจะถูกนำไปใช้ในการลงทุนของภาคธุรกิจ

ปัจจัยที่ควรพิจารณาในการออม

เมื่อเริ่มออมเงินแล้ว สิ่งต่อไปที่จะต้องพิจารณาคือ จะเก็บเงินออมนั้นไว้อย่างไร หากจะเก็บเป็นเงินสดไว้กับตัว แม้จะนำมาใช้จ่ายได้ง่าย แต่ก็เสี่ยงต่อการสูญหายและไม่มีผลตอบแทนที่จะทำให้เงินออมงอกเงยเพิ่มขึ้นได้ ทางเลือกที่ดีจึงอาจเป็นการมองหาผลิตภัณฑ์เพื่อการออมหลากหลายรูปแบบที่ออกโดยสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น

1. บัญชีเงินฝาก

2. ผลิตภัณฑ์คล้ายเงินฝาก ซึ่งการเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อการออมให้เหมาะสมกับความต้องการและวัตถุประสงค์ในการออมนั้น สามารถพิจารณาได้จากปัจจัยต่อไปนี้

(1) ผลตอบแทน ผลตอบแทนจากการออม คือ ดอกเบี้ย ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการออม เพราะยิ่งอัตราผลตอบแทนสูงเท่าไร เงินออมก็จะยิ่งงอกเงยรวดเร็วขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลอัตราผลตอบแทนของแต่ละผลิตภัณฑ์ได้จากสถาบันการเงินที่ต้องการ หรือตรวจสอบอัตราดอกเบี้ยประจำวันของธนาคารพาณิชย์ได้จากเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) อัตราเงินเพื่ออัตราเงินเพื่อเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ “ค่าของเงิน” เช่น เมื่อก่อนซื้อข้าวราดแกงจานละ 15 บาท แต่ปัจจุบันราคาเพิ่มขึ้นเป็น 30-50 บาท ราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือ “เงินเฟ้อ” ทำให้เงินมีมูลค่า หรือ “อำนาจซื้อ” ลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

(3) ระยะเวลาในการออม เพราะการออมมีผลตอบแทน ดังนั้น ยิ่งเริ่มต้นออมเร็วเท่าไรเงินก็จะยิ่งงอกเงยมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่นำเงินไปฝากแบบมีการคิดดอกเบี้ยทบต้นดอกเบี้ยที่ได้จะถูกทบเข้ากับเงินต้นเดิม และกลายเป็นเงินต้นของงวดถัดไปเรื่อย ๆ ทำให้เงินงอกเงยเร็วขึ้น

(4) สภาพคล่องทางการเงินของผลิตภัณฑ์ สภาพคล่องทางการเงิน คือ ความง่ายง่ายในการเปลี่ยนสินทรัพย์ที่มีเป็นเงินสด สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง จะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็ว เช่น เงินฝากธนาคาร ส่วนสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ

(5) อัตราค่าธรรมเนียมและข้อกำหนดต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์เพื่อการออมแต่ละประเภทจะมีข้อกำหนดและอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน เช่น เงินฝากบางประเภทอาจมีข้อกำหนดว่าหากถอนเงินเกินจำนวนครั้งสูงสุดที่กำหนด จะต้องเสียค่าธรรมเนียมการเบิกถอนเพิ่ม รวมทั้งอาจมีค่าธรรมเนียมกรณีบัญชีไม่เคลื่อนไหว

(6) ภาษี หัก ณ ที่จ่าย โดยทั่วไปผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยเงินฝากจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% แต่ก็มีผลตอบแทนการออมบางประเภทที่ได้รับยกเว้นภาษี เช่น

(ก) ดอกเบี้ยจากเงินฝากออมทรัพย์ส่วนที่ไม่เกิน 20,000 บาท

(ข) ดอกเบี้ยจากสลากออมทรัพย์

(ค) ดอกเบี้ยจากเงินฝากประจำรายเดือน ตั้งแต่ 24 เดือนขึ้นไป (บุคคลธรรมดาสามารถใช้สิทธิฝากเงินในบัญชีประเภทนี้ได้เพียงบัญชีเดียว โดยยอดเงินฝากรวมต้องไม่เกิน 600,000 บาทและผู้ปกครองสามารถเปิดบัญชีในนามของผู้เยาว์ได้)

เป้าหมายของการออม

1. การออมเพื่อประโยชน์ระยะสั้น ซึ่งในระยะสั้นอาจมีความจำเป็นต้องใช้เงิน เช่น เพื่อรักษาพยาบาลสมาชิกในครัวเรือน ให้การศึกษาแก่บุตรหลาน จัดหาที่อยู่อาศัย พักผ่อนประจำเดือน จึงควรเก็บรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายระยะสั้น

2. การออมเพื่อประโยชน์ระยะยาว เป็นเงินออมที่ค่อย ๆ สะสมทีละเล็กทีละน้อยเป็นเวลายาวนาน เพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคต เพื่อความมั่นคงของชีวิต และไว้ใช้จ่ายเมื่อออกจากงาน เพื่อดำรงชีวิตเมื่อยามชรา

ทั้งนี้เป้าหมายการออมขึ้นอยู่กับวัย อายุ เพศ การศึกษาและปัจจัยอื่น ๆ เช่น ประชากรในวัยเริ่มต้นเข้าทำงาน อาจมีเป้าหมายของการออมเพื่อเก็บออมไว้ซื้อรถยนต์ เพื่อการศึกษาต่อ เพื่อแต่งงานเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย ส่วนประชากรในวัยกลางคนอาจมีเป้าหมายของการออมเพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตรเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉินและเจ็บไข้ได้ป่วย เก็บไว้ใช้หลังเกษียณอายุจากการทำงานแล้ว ส่วนประชากรในวัยชรา อาจมีเป้าหมายเพื่อไว้รักษาตัวยามเจ็บป่วย

สมการของการออม

การออมเงินให้ได้เงินจากการออมจำนวนมาก ๆ ไม่เพียงต้องรู้จักประหยัดหรือจ่ายให้น้อยลงเท่านั้น เรายังต้องรู้จักวิธีหารายได้ให้มาก ซึ่งเขียนเป็นสูตรการออมได้ง่าย ๆ คือ

$$\text{เงินออม} = \text{รายได้} - \text{รายจ่าย}$$

ตัวอย่าง พนิตพรมีรายได้จากเงินเดือนเป็นเงิน 30,000 บาท/เดือน แต่พนิตพรมีค่าใช้จ่ายประจำเดือนทั้งหมดรวมทุกรายการ ประกอบด้วย ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าของใช้ส่วนตัว ฯลฯ เป็นเงินจำนวน 28,000 บาท/เดือน

$$\text{สมการการออม} = \text{รายรับ} - \text{รายจ่าย} \quad \text{เงินออม}$$

ดังนั้น

$$30,000 - 28,000 = \text{เงินออม}$$

$$30,000 - 28,000 = 2,000 \text{ บาท}$$

สรุปได้ว่า พนิตพร ควรมีการออมเงินอย่างน้อย 2,000 บาทต่อเดือน

วิธีการและทางเลือกของการออมเงิน มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

1. การจัดสรรเงินด้วยตนเอง เป็นการวางแผนการเงินที่ได้มาควรจัดสรรเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออม โดยไม่ต้องคิดตลอดเวลาว่าเงินที่ออมมีไว้สำหรับความจำเป็นในอนาคต และจะต้องไม่นำเงินออมที่เก็บไว้ไปใช้จ่ายในสิ่งที่ฟุ่มเฟือยและไม่ได้ประโยชน์
2. การวางแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน คนส่วนใหญ่เมื่อพูดถึงเรื่องการออมมักจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ โดยให้เหตุผลที่แตกต่างกันไป แต่มักสรุปได้ว่า จะออมได้อย่างไร
3. การออมโดยการฝากเงินกับธนาคาร สถาบันการเงิน รวมถึงสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นการออมเงินที่คนส่วนใหญ่รู้จัก และคุ้นเคยที่สุด มีความสะดวกและมีความมั่นคง แต่ผลตอบแทนที่ได้(ดอกเบี้ย) จากการฝากเงินค่อนข้างต่ำ เนื่องมาจากระบบการฝากเงินมีความเสี่ยงต่ำ
4. การทำประกันชีวิต การทำประกันชีวิตเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างเสริมนิสัยการออมด้วยการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งมาชำระเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทประกันชีวิตตามจำนวนและระยะเวลาในการชำระเบี้ยประกันภัยที่กำหนดไว้ในสัญญา เมื่อครบกำหนดสัญญา บริษัทประกันชีวิต ก็จะจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตตามจำนวน

1.5.2 การลงทุน (Investment)

การลงทุน (Investment) คือ การนำเงินที่เก็บสะสมไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออมโดยลงทุนในพันธบัตรรัฐบาล หรือหลักทรัพย์ต่าง ๆ

ประเภทของการลงทุน

1. การลงทุนด้านผู้บริโภค โดยผู้บริโภคสามารถลงทุนด้วยการออมเงินในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ลงทุนซื้อสินค้าและอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับสภาพของเศรษฐกิจ เช่น บ้าน ที่ดิน รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

(2) ลงทุนทางธุรกิจ เกิดจากความต้องการหารายได้จากผลกำไรในการดำเนินงานของผู้ลงทุน เช่น ร้านอาหาร ตู้ซ่มารถ ร้านเสริมสวย

(3) ลงทุนในหลักทรัพย์ เช่น การซื้อพันธบัตรรัฐบาล การซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ หรือหุ้นกู้ เป็นต้น ซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับนั้นจะเป็นดอกเบี้ยหรือเงินปันผลตามประเภทของหลักทรัพย์

2. การลงทุนทางธุรกิจ มี 2 ลักษณะ คือ

(1) การลงทุนทางตรง คือ การที่ผู้ลงทุนในการทำธุรกิจประเภทต่าง ๆ เช่น กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนสามัญ บริษัทจำกัด เป็นต้น

(2) การลงทุนทางอ้อม คือ การที่ผู้ลงทุนเข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจทางอ้อม โดยการซื้อหุ้นหรือหลักทรัพย์ทางการเงินเพื่อเก็งกำไร เช่น พันธบัตรรัฐบาลและหุ้นทุน

ความสามารถในการรับความเสี่ยง

แต่ละบุคคลมีความสามารถในการรับความเสี่ยงแตกต่างกัน ขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น

1. อายุ การลงทุนที่มีอายุน้อยหรือมีความตั้งใจที่จะลงทุนในระยะยาว ย่อมจะยอมรับความเสี่ยงได้มากกว่านักลงทุนที่มีอายุมากขึ้น หรือสามารถลงทุนได้ในช่วงเวลาที่ยาวนานกว่า
2. สถานะทางการเงิน นักลงทุนที่มีฐานะการเงินดีซึ่งหมายถึงมีสินทรัพย์สภาพคล่องและสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นจำนวนมาก โดยเงินที่นำมาลงทุนนั้นเป็นสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับความมั่งคั่งสุทธิ
3. ทักษะคติ แม้แต่นักลงทุนที่มีอายุเท่ากันและมีฐานะการเงินระดับเดียวกัน ก็มีความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย และทัศนคติส่วนบุคคลด้วยจะสังเกตได้ว่าในช่วงที่ตลาดการเงินมีความผันผวน

หลักการลงทุน มีหลักที่สำคัญอยู่ 6 ประการ ดังนี้

1. ความปลอดภัยของเงินลงทุน คือ การลงทุนที่มุ่งรักษาไว้ซึ่งเงินลงทุน โดยหวังที่จะได้รับเงินลงทุนเป็นการแน่นอน การลงทุนที่ยึดถือหลักความปลอดภัย ได้แก่ การฝากเงินกับธนาคาร หรือการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาล
2. เสถียรภาพของรายได้ คือ การลงทุนที่ให้รายได้โดยสม่ำเสมอ หรือได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นการแน่นอนและสม่ำเสมอ
3. ความงอกเงยของเงินลงทุน คือ การที่ผู้ลงทุนโดยทั่วไปมักจะตั้งความมุ่งหมายไว้ว่าเงินที่เขาลงทุนไปนั้นจะต้องมีค่าเพิ่มพูนขึ้น
4. ความคล่องตัวในการซื้อขาย คือ การเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ซื้อขายง่าย ขายคล่อง และเป็นหลักทรัพย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด
5. การกระจายเงินลงทุน คือ การลงทุนไม่ควรทุ่มเงินลงทุนไปในหลักทรัพย์ชนิดใดชนิดหนึ่งเพราะถ้าธุรกิจนั้นเกิดล้มเหลว เงินที่ลงทุนไปนั้นจะสูญเสียไปทั้งหมด
6. หลักเกี่ยวกับภาษี คือ การลงทุนต้องพิจารณาด้วยว่าผลตอบแทนที่ได้รับจะต้องเสียภาษีหรือได้รับการยกเว้นภาษี ถ้าต้องเสียภาษีด้วยจะทำให้ผลตอบแทนที่ได้จริงน้อยลง

เป้าหมายการลงทุนของบุคคล โดยทั่วไปมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เป้าหมายเพื่อเป็นเงินทุนยามฉุกเฉิน เพราะทุกคนย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องการมีเงินสักก้อนหนึ่งไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน โดยทั่วไปจะกันเงินประมาณ 6-7 เท่าของเงินเดือนมาเป็นเงินทุนสำหรับยามฉุกเฉินไว้ใช้จ่ายเมื่อยามจำเป็น เช่น กรณีที่เกิดตกงานขึ้นมาจะได้มีเงินจำนวนนี้ไว้ใช้จ่ายได้ในขณะที่กำลังหางานใหม่ เมื่อฉุกเฉินขึ้นมา

2. เป้าหมายที่ใช้เงินทุนเฉพาะอย่าง เป็นเงินทุนเฉพาะอย่างที่จัดสรรไว้เป็นพิเศษในแต่ละเหตุการณ์แต่ละวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อใช้ตอนเกษียณอายุ หรือเพื่อใช้ทัศนอาจรท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใดเหมือนกรณีเตรียมเงินทุนเผื่อยามฉุกเฉิน เพราะเหตุการณ์เหล่านี้สามารถทราบล่วงหน้าได้ คาดคะเนได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร

3. เป้าหมายเพื่อใช้เป็นเงินทุนในการเก็งกำไร เป็นเงินทุนสำหรับใช้เพื่อเก็งกำไรนี้หากเกิดสูญหายไป หรือขาดทุนขึ้นมาก็ไม่ทำให้กระทบกระเทือนต่อการดำรงชีพปกติของเรา เพราะเป็นเงินที่ไม่ได้อยู่ในการวางแผนการเงินปกติของบุคคล

1. สำรวจและประเมินฐานะทางการเงินของตนเอง

2. ประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายและการเมือง

3. ศึกษารูปแบบ ประเภทและวิธีการลงทุน
พร้อมประเมินความเสี่ยง

4. ตัดสินใจเลือกการลงทุนที่เหมาะสม
และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

รูปที่ 1.4 การเตรียมความพร้อมสำหรับการลงทุน

ประโยชน์ของการลงทุน

1. เพิ่มโอกาสและทางเลือกในการลงทุนนอกเหนือจากการออมเงิน
2. กระจายความเสี่ยงของการลงทุนไปในหลักทรัพย์หลายประเภท
3. สามารถเป็นเจ้าของหลักทรัพย์หลากหลายประเภท
4. ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น เงินที่ลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ

สามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบการออมและการลงทุน

	การออม	การลงทุน
วัตถุประสงค์	เป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูน ในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	เป็นการสะสมเงินให้งอกเงยต่อเนื่อง ในระยะยาว
วิธีการสะสม	เงินฝากธนาคาร และบริษัทเงินทุน	ลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ หุ้น กองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตารางที่ 1.1 (ต่อ) การเปรียบเทียบระหว่างการออมและการลงทุน

	การออม	การลงทุน
ความเสี่ยง	ความเสี่ยงต่ำ (เนื่องจากรัฐบาล ค้ำประกันเงินฝากทั้งเงินต้น และดอกเบี้ยเต็มจำนวน)	มีความเสี่ยงมากน้อยตามประเภทและ ลักษณะของหลักทรัพย์ที่ลงทุน ในปัจจุบัน ถือว่ามีความเสี่ยงสูงกว่าการฝากเงิน
ผลตอบแทน	ดอกเบี้ย	ดอกเบี้ย เงินปันผล และ/หรือ ผลกำไร หรือ ขาดทุนจากการลงทุน
ข้อได้เปรียบ	มีสภาพคล่องสูง	ได้รับผลตอบแทนในระยะยาวสูงกว่า
ข้อเสียเปรียบ	ผลตอบแทนจากดอกเบี้ยเงินฝากต่ำ	มีโอกาสขาดทุนจากการลงทุนได้

รู้จักสิ่งที่ลงทุน

สิ่งสำคัญมากที่ผู้ลงทุนต้องทำก่อนการตัดสินใจนำเงินของเราไปลงทุนในผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนใด ๆ คือ การใช้เวลาศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจกับสิ่งนั้นอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะการลงทุนมีความเสี่ยง ในปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลที่ให้ความรู้และคำแนะนำเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์สำหรับนักลงทุนมือใหม่มากมาย ซึ่งจะพบข้อมูลบางส่วนในเว็บไซต์นี้ ภายใต้หัวข้อ การบริหารจัดการเงิน และบริการที่หน่วยงานอื่น ๆ กำกับดูแล นอกจากนี้ ยังมีเว็บไซต์อื่น ๆ ดังนี้

1. www.start-to-invest.com ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลและพัฒนาการลงทุนในตลาดทุน ในเว็บไซต์นี้มีข้อมูลความรู้แก่ผู้ลงทุนตั้งแต่วางแผนการลงทุน ผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุน ช่องทางการลงทุน ข้อควรระวัง รวมถึง การสอบถามและร้องเรียน

2. www.tsi-thailand.org ของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะมีข้อมูลความรู้สำหรับทั้งผู้เริ่มต้นวางแผนสู่ความมั่งคั่ง

3. www.settrade.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์สำหรับติดตามราคาหลักทรัพย์ และเป็นแหล่งรวบรวมราคาสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ รวมถึงมีข้อมูลความรู้สำหรับนักลงทุนมือใหม่ด้วย

4. www.wealthmagik.com ซึ่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน มีเครื่องมือช่วยหาการลงทุนที่เหมาะสมกับนักลงทุนแต่ละคน พร้อมทั้งมีข้อมูลเปรียบเทียบและจัดอันดับกองทุนรวม

5. www.thaimutualfund.com ซึ่งรวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกองทุนรวม รวมถึงข้อมูลของแต่ละกองทุนรวม เช่น ข้อมูลสังเขป มูลค่าหน่วยลงทุน (NAV)

6. www.morningstarthailand.com ซึ่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุน รวมถึงมีข้อมูลเปรียบเทียบและจัดอันดับกองทุนรวม และ ETF

